

De economische uitdagingen van de volgende regering

Amid Faljaoui

In tegenstelling tot de politiek, die een eigen tempo en kalender volgt, verandert de economie niet ten gevolge van verkiezingen. In dit artikel bespreken wij de uitdagingen die de Belgische economische pers opsomde en wijzen we in het bijzonder op twee gevaren die de toekomstige regering te wachten staat... welke kleur deze ook heeft.

Zoals de Belgische pers opmerkte, lijkt de balans van het eerste semester van 2007 eerder positief: de Belgische economische groei zal dit jaar beter zijn dan verwacht. De Nationale Bank van België (NBB) voorspelt een stijging van het bruto binnenlands product (BBP) met 2,5 % in 2007, tegenover 3 % in 2006. Kortom, de NBB heeft zijn voorspellingen in de hoogte aangepast: in december vorig jaar ging de bank uit van een groei van 2,1 % voor dit jaar.

“De groeivoorzichten blijven positief dankzij drie elementen: een gunstig ondernemingsklimaat in de eurozone, het vertrouwen van de ondernemingen en de creatie van werkgelegenheid”, zei Guy Quaden, gouverneur van de NBB aan de pers.

Voor 2008 voorspelt de NBB een zwakkere economische groei van 2,2 %. Volgens de NBB zou de export tijdens de komende twee jaar stabiel blijven. Andere verwachtingen zijn een constante heropleving van de investeringen in navolging van 2006 en een progressieve verbetering van de arbeidsmarkt.

Vervolgens besprak Guy Quaden de cijfers inzake werkgelegenheid: volgens de verwachtingen van de NBB zullen in 2007 60 000 jobs worden gecreëerd; in 2008 zullen dat er 55 000 zijn. Als kers op de taart zal de creatie van deze 115 000 jobs gepaard gaan met een daling van de werkloos-

heid, die van 8,2 % zal dalen tot 7,6 % in 2007 en 7,2 % in 2008.

Resultaat: de koopkracht van de Belgische gezinnen is met 3,2 % gestegen in 2006. In 2007 zal de koopkracht nog toenemen met 2,4 % en waarschijnlijk zal dit nog eens verhoogd worden met 1,8 % in 2008.

Ander goed nieuws: de val van de marktaandelen van de Belgische economie in het buitenland zou dit jaar beëindigd worden. *“Wij voorzien een groei van het exportpotentieel met 5,9 % en een groei met 5,7 % van de export”,* verduidelijkte Guy Quaden tijdens de persconferentie. Maar in 2008 zullen de percentages veranderen in respectievelijk 6,2 % en 4,6 %.

De gouverneur van de NBB wijst erop dat de volgende regering een structureel overschot zal moeten vrijmaken om de begrotingskost van de vergrijzing op te vangen. In de huidige omstandigheden zal België in 2007 een tekort van 0,1 % van het BBP optekenen en in 2008 van 0,2 %, indien de begroting niet wordt aangepast.

Laten we dus, net als de pers, even kort samenvatten met welke belangrijkste punten de toekomstige regering rekening zal moeten houden.

Economie. Met 3 % was de groei van het bruto binnenlands product (BBP) in 2006 “uitzonderlijk”, aldus de gouverneur, en het hoogst sinds 2000. 2007 zal iets minder goed zijn, maar “de vertraging is minder groot dan verwacht”. De voorspellingen voor dit jaar werden van 2,1 % opgetrokken tot 2,5 % (2,2 % tegen 2008).

Werkgelegenheid. De gevolgen van het economisch verslag van de NBB zijn voor de werkgelegenheid niet uitgebleven, maar er was een kort tijdsverschil. In 2006 werden 46 000 jobs gecreëerd, dit jaar zouden dat er 60 000 moeten zijn en in 2008 zullen er nog eens 55 000 bijkomen. De werkloosheid zou op drie jaar tijd met 1 % dalen, van 8,2 % in 2006 tot 7,2 % in 2008.

Maar let op: laten we ons niet verblinden door het goede verslag van de NBB. Volgens het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) zijn de tekorten op de arbeidsmarkt de belangrijkste dreiging voor de groei van de Belgische economie. Een zorg die trouwens gedeeld wordt door de gouverneur van de Nationale Bank, Guy Quaden. Momenteel zijn er 300 000 vacante betrekkingen in België, waarvan 120 000 voor knelpuntberoepen. De werkgeversorganisatie oordeelt dan ook dat de arbeidsmarkt de voornaamste uitdaging zal zijn van de volgende regering.

Openbare financiën. Na een licht surplus van 0,2 % in 2006, kondigt zich in de openbare financiën een licht deficit aan van 0,1 % in 2007 en van 0,2 % in 2008, tenminste als het beleid niet verandert.

Bericht aan de informateur, zoals overgenomen door de economische pers. *“De economische conjunctuur was in 2006 zeer goed en de perspectieven voor 2007-2008 blijven gunstig, maar dat is geen reden om de structurele problemen te vergeten. Integendeel, dit is het moment om ambitieus te zijn, om onze structurele problemen op te lossen”,* stelt Guy Quaden. Hij stipt drie domeinen aan. Het eerste is de versoepeling van de arbeidsmarkt: *“Het werkloosheidspercentage blijft te hoog in sommige onderafdelingen van het land, terwijl er vacante plaatsen zijn in andere onderafdelingen.”* Het tweede betreft de concurrentiekracht: *“We moeten aandachtig blijven voor de concurrentie door de kosten maar ook de innovatie te stimuleren, evenals de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en het onderzoek van nieuwe markten.”* Het derde domein betreft de begroting: *“Evenwicht is niet voldoende. De overheidsdiensten moeten structurele overschotten vrijmaken om de overheidsschuld*

versneld af te bouwen en de kosten van de vergrijzing te financieren, zoals de gezondheidszorg en de pensioenen. Bijkomende maatregelen zijn dus noodzakelijk”, bevestigt Guy Quaden.

Twee gevaren

Welke zijn nu de twee voornaamste gevaren waarmee de volgende regering zal moeten afrekenen op economisch vlak?

Het eerste gevaar is extern, maar zal gevolgen hebben voor alle Belgen. Het betreft de rentevoet. Niemand, behalve de deskundigen dan, heeft er iets van gemerkt, maar de rentevoet op lange termijn stijgt. Gedurende de maanden mei en juni is in België de rentevoet op 10 jaar van 4,25 % overgegaan tot 4,70 %. Begin dit jaar bedroeg de rentevoet nog minder dan 4 %.

En dan? Wel, het is eenvoudig: de gezinnen die een lening willen aangaan om een huis of een appartement te kopen zullen deze stijging het eerst voelen. Het zal ook een zware slag zijn voor gezinnen die een lening zijn aangegaan met een variabele rentevoet, aangezien de rentevoeten op korte termijn ook stijgen, ten gevolge van het beleid van de Europese Centrale Bank.

Deze stijging zal ook de toekomstige regering treffen, want wie aan een verhoogde rentevoet denkt, denkt ook aan een verhoging van de overheidsschuld. België heeft een schuld van 270 miljard euro, die nog zwaarder wordt door de verhoging van de rentevoet op lange termijn. De economische groeivoorzichten zijn evenwel verbeterd. En ook daar hetzelfde liedje: een stijging betekent ook meer fiscale inkomsten. Maar dit betekent ook dat dit goede nieuws gedeeltelijk wordt weggevaagd door de verhoging van de rentevoet. Het is dus duidelijk niet aangewezen om op de lauweren te rusten.

Bovendien is er een tweede gevaar, waar wij al een toespeeling op hebben gemaakt en die de volgende regering te wachten staat. Hoewel het werkloosheidspercentage ondanks de geringe economische opleving hoog blijft, stelt het VBO vast dat er nog 300 000 jobs zijn die niet ingevuld raken. De redenen zijn bekend: ofwel ligt het aan gebrek van mobiliteit van bepaalde werknemers, ofwel ligt het aan het gebrek aan opleiding van de langdurig werklozen. Kortom, de volgende regering heeft heel wat werk voor de boeg! •